

Υπόθεση T-279/03

Galileo International Technology LLC κ.λπ.

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Αγωγή αποζημίωσης — Εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας — Κοινοτικό σχέδιο παγκοσμίου συστήματος ραδιοπλοηγήσεως μέσω δορυφόρου (Galileo) — Ζημία προβαλλόμενη από τους δικαιούχους σημάτων και εμπορικών επωνυμιών που περιέχουν τον όρο “Galileo” — Ευθύνη της Κοινότητας σε περίπτωση που δεν υφίσταται παράνομη συμπεριφορά των οργάνων της — Ασυνήθης ειδική ζημία»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (δεύτερο πενταμελές τμήμα) της 10ης Μαΐου
2006 II - 1296

Περίληψη της αποφάσεως

1. Διαδικασία — Εισαγωγικό δικόγραφο — Τυπικά στοιχεία του δικογράφου
(Οργανισμός του Δικαστηρίου, άρθρα 21, εδ. 1, και 53, εδ. 1· Κανονισμός Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, άρθρο 44 § 1)

2. *Αγωγή αποζημιώσεως — Αρμοδιότητα του κοινοτικού δικαστή*
(Άρθρα 235 ΕΚ και 288, εδ. 2, ΕΚ)
3. *Κοινοτικό σήμα — Προσέγγιση των νομοθεσιών — Σήματα — Ερμηνεία του κανονισμού 40/94 και της οδηγίας 89/104 — Δικαίωμα του δικαιούχου καταχωρισμένου σήματος να αντιτίθεται στην παράνομη χρήση του σήματός του — Σημείο ταυτόσημο ή παρόμοιο προς σήμα*
(Κανονισμός 40/94 του Συμβουλίου, άρθρο 9 § 1, στοιχείο β΄· οδηγία 89/104 του Συμβουλίου, άρθρο 5 § 1, στοιχείο β΄)
4. *Εξωσυμβατική ευθύνη — Χρήση, από κοινοτικό όργανο, σημείου για τον προσδιορισμό σχεδίου*
(Άρθρο. 288, εδ. 2, ΕΚ)
5. *Εξωσυμβατική ευθύνη — Προϋποθέσεις*
(Άρθρο 288, εδ. 2, ΕΚ· Κανονισμός 40/94 του Συμβουλίου, άρθρο 9 § 1, στοιχείο β΄· οδηγία 89/104 του Συμβουλίου, άρθρο 5 § 1, στοιχείο β΄)

1. Δυνάμει του άρθρου 21, πρώτο εδάφιο, και του άρθρου 53, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου και του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, το δικόγραφο της προσφυγής ή της αγωγής πρέπει να αναφέρει το αντικείμενο της διαφοράς και συνοπτική έκθεση των προβαλλόμενων ισχυρισμών. Η ένδειξη αυτή πρέπει να είναι αρκούντως σαφής και ακριβής ώστε να μπορεί ο αντίδικος να προετοιμάσει την άμυνά του και το Πρωτοδικείο να αποφανθεί επί της προσφυγής ή της αγωγής.

Όσον αφορά δικόγραφο με το οποίο ζητείται η αποκατάσταση ζημιών που φέρεται να προκάλεσε κοινοτικό όργανο, οι αιτιάσεις που αντλούνται από τη μη τήρηση δικαιωμάτων που απορρέουν από εθνικά σήματα που έχουν καταχωριστεί στα κράτη μέλη της Κοινότητας, όπως τα δικαιώματα αυτά προσδιορίζονται με το άρθρο 5,

παράγραφος 1, στοιχείο β΄, της οδηγίας 89/104 περί σημάτων, δεν μπορούν να κηρυχθούν απαράδεκτες εξ αιτίας του γεγονότος ότι ένας από τους ενάγοντες παρέλειψε να παράσχει διευκρινίσεις για τις φερόμενες ως παραβιασθείσες εθνικές διατάξεις. Συγκεκριμένα, η αναφορά του δικογράφου στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, της οδηγίας πρέπει να θεωρηθεί ως επαρκώς σαφής και ακριβής εφόσον η διάταξη αυτή προβαίνει σε εναρμόνιση των κανόνων σχετικά με τα δικαιώματα που παρέχει το σήμα, καθορίζει το αποκλειστικό δικαίωμα που απολαμβάνουν οι δικαιούχοι σήματος εντός της Κοινότητας και δεν αμφισβητείται ότι μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών στα οποία τα προσβαλλόμενα σήματα έχουν καταχωριστεί.

Αντιθέτως, εφόσον το άρθρο 5, παράγραφοι 2 και 5, της οδηγίας περιορίζεται στο να επιτρέπει στα κράτη μέλη να

προβλέπουν ενισχυμένη προστασία των σημάτων που χαίρουν φήμης, αιτίαση αντλούμενη από παράβαση της διατάξεως αυτής πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη ελλείψει διευκρινίσεων, με το δικόγραφο της αγωγής, για την ειδική φήμη των οικείων σημάτων και τον λεπτομερή τρόπο της προστασίας που παρέχεται από τις συναφείς εθνικές νομοθεσίες.

Εξάλλου, όσον αφορά τα σήματα που καταχωρίστηκαν σε τρίτες χώρες, η αναφορά στην οδηγία δεν μπορεί να θεραπεύσει την έλλειψη σαφήνειας ως προς τη φύση και το περιεχόμενο των δικαιωμάτων επί του σήματος που φέρονται ως παρεχόμενα από τις οικείες μη κοινοτικές νομοθεσίες.

(βλ. σκέψεις 36, 40-42, 44-45)

2. Από τα άρθρα 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ και 235 ΕΚ προκύπτει ότι ο κοινοτικός δικαστής έχει αρμοδιότητα να υποχρεώσει την Κοινότητα σε κάθε είδος αποζημίωσης που είναι σύμφωνη με τις γενικές αρχές του δικαίου που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών σε θέματα μη εξωσυμβατικής ευθύνης, συμπεριλαμβανομένης, εφόσον δεν αντιβαίνει στις αρχές αυτές, της εις είδος

αποζημίωσης, ενδεχομένως δε υπό τη μορφή διαταγής προς επιχείρηση ή παράλειψη πράξεως.

Συναφώς, η κατά ενιαίο τρόπο προστασία που παρέχεται στον δικαιούχο ενδοκοινοτικού εθνικού σήματος, σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/104 περί σημάτων, δυνάμει του οποίου το σήμα αυτό παρέχει στον δικαιούχο του το δικαίωμα «να απαγορεύει σε κάθε τρίτο» να το χρησιμοποιεί, ανήκει στις γενικές αρχές του δικαίου που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών, υπό την έννοια του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ. Συγκεκριμένα, η οδηγία 89/104 έχει ως σκοπό, σε θέματα σημάτων, να προστατεύονται τα εθνικά σήματα που έχουν καταχωριστεί κατά τρόπο ενιαίο σε όλα τα κράτη μέλη και με το άρθρο της 5, παράγραφος 1, προβαίνει σε εναρμόνιση εντός της Κοινότητας των κανόνων σχετικά με τα δικαιώματα που παρέχει το σήμα. Επιπλέον, ο κανονισμός 40/94 για το κοινοτικό σήμα, ο οποίος, δυνάμει του άρθρου 249, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε όλα τα κράτη μέλη, προβλέπει, με το άρθρο 98, παράγραφος 1, ότι, όταν τα πρωτοδικεία κοινοτικών σημάτων διαπιστώνουν ότι ο καθού έχει παραποιήσει/απομιμηθεί ή έχει απειλήσει να παραποιήσει/απομιμηθεί κοινοτικό σήμα εκδίδουν διάταξη «με την οποία του απαγορεύουν να συνεχίσει τις πράξεις της παραποίησης/απομίμησης» και λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα που εξασφαλίζουν την τήρηση της απαγόρευσης αυτής.

Μολονότι είναι αληθές ότι η κατά ενιαίο τρόπο προστασία του δικαιούχου σήματος τίθεται σε εφαρμογή στα κράτη μέλη με τη διαδικαστική δυνατότητα των αρμόδιων εθνικών δικαστηρίων να εκδίδουν αποφάσεις που απαγορεύουν στον καθού να προσβάλλει το δικαίωμα του προβαλλόμενου σήματος, η Κοινότητα δεν μπορεί να εξαιρεθεί, κατ' αρχήν, ενός αντίστοιχου διαδικαστικού μέτρου εκ μέρους του κοινοτικού δικαστή, εφόσον αυτός έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να αποφαινεται επί των αγωγών αποζημιώσεως για ζημία που καταλογίζεται στην Κοινότητα.

ρισμό ενός κοινοτικού σχεδίου παραβιάζει τις εν λόγω διατάξεις μόνον αν αποδειχθεί ότι η χρήση έγινε για να προσδιορίσει προϊόντα ή υπηρεσίες παρόμοιες ή πανομοιότυπες με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που προσδιορίζουν τα προσβαλλόμενα σήματα και ότι εντάσσεται στο πλαίσιο εμπορικής δραστηριότητας που επιδιώκει οικονομικό όφελος.

(βλ. σκέψεις 105-106, 111, 114)

(βλ. σκέψεις 63-67)

3. Οι διατάξεις του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 89/104 περί σημάτων και του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 για το κοινοτικό σήμα εξαρτούν την προστασία του δικαιούχου του σήματος, πρώτον, από την ύπαρξη κινδύνου ο οποίος προκλήθηκε, ιδίως, από την ταυτότητα ή την ομοιότητα των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προσδιορίζει το επίδικο σήμα και το σημείο και, δεύτερον, από την προϋπόθεση ότι η χρήση του επίδικου σήματος από τρίτον πρέπει να μπορεί να χαρακτηριστεί ως «χρήση στις συναλλαγές».

4. Μόνον παράνομη πράξη ή συμπεριφορά καταλογιστέα σε κοινοτικό όργανο ή οργανισμό μπορεί να στοιχειοθετήσει εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας. Συγκεκριμένα, κατά πάγια νομολογία, η προβαλλόμενη ζημία πρέπει να προκύπτει, αρκούντως άμεσα, από την προσαπτόμενη συμπεριφορά, δηλαδή η συμπεριφορά αυτή πρέπει να είναι η γενεσιουργός αιτία της ζημίας. Αντιθέτως, η Κοινότητα δεν υπέχει υποχρέωση να αποκαθιστά κάθε βλαπτική συνέπεια, έστω και απομακρυσμένη, της συμπεριφοράς των οργάνων της.

Όσον αφορά τη χρήση σημείου το οποίο επιλέχθηκε από κοινοτικό όργανο για τον προσδιορισμό κοινοτικού σχεδίου, η χρήση του από ιδιωτικές επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται για το εν λόγω σχέδιο σε σχέση με τις οικονομικές τους δραστηριότητες, δεν μπορεί να στοιχειοθετήσει ευθύνη της Κοινότητας εφόσον η χρήση αυτή βασίζεται σε δική τους αυτοτελή επιλογή. Συγκεκριμένα,

Επομένως, η χρήση από κοινοτικό όργανο ενός σημείου για τον προσδιο-

δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις υποτίθεται ότι γνωρίζουν το κοινοτικό δίκαιο και το δίκαιο των σημάτων, ενδείκνυται να θεωρηθεί ότι πρέπει να υποχρεούνται να φέρουν την ευθύνη, σε σχέση με τις κρίσιμες διατάξεις, για τη συμπεριφορά τους στην αγορά. Επομένως, αυτή η επιλογή των επιχειρήσεων πρέπει να θεωρηθεί ως η άμεση και καθοριστική αιτία της προβαλλόμενης ζημίας, ενώ η υποτιθέμενη συμβολή της Επιτροπής στη ζημία αυτή είναι πολύ μικρή για να μπορέσει να μετατεθεί στην Επιτροπή η ευθύνη που φέρουν οι επιχειρήσεις.

(βλ. σκέψεις 129-130, 132, 134-135)

5. Στην περίπτωση ζημίας που προκλήθηκε από συμπεριφορά των οργάνων της Κοινότητας, της οποίας ο παράνομος χαρακτήρας δεν έχει αποδειχθεί, η εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας μπορεί να στοιχειοθετηθεί, εφόσον πληρούνται σωρευτικώς οι προϋποθέσεις που αφορούν το υποστατό της ζημίας, την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της ως άνω ζημίας και της συμπεριφοράς των

κοινοτικών οργάνων, καθώς και τον ασυνήθη και ειδικό χαρακτήρα της εν λόγω ζημίας. Όσον αφορά τη ζημία που μπορούν να υποστούν οι επιχειρηματίες λόγω των δραστηριοτήτων των κοινοτικών οργάνων, η ζημία είναι ασυνήθης όταν υπερβαίνει τα όρια των οικονομικών κινδύνων που είναι σύμφυτοι με τις δραστηριότητες του οικείου τομέα.

Συναφώς, η ζημία που προκλήθηκε από τη χρήση, από κοινοτικό όργανο, ενός όρου για τον προσδιορισμό σχεδίου δεν μπορεί να θεωρηθεί ως υπερβαίνουσα τα όρια των κινδύνων που εμπεριέχονται στην εκμετάλλευση του ίδιου όρου ως σήματος, εφόσον, από τα χαρακτηριστικά του όρου που επιλέχθηκε, ο δικαιούχος του σήματος εκτίθεται οικειοθελώς στον κίνδυνο κάποιος άλλος να μπορέσει νόμιμα, χωρίς δηλαδή να προσβάλει τα δικαιώματα επί του σήματος, να τιτλοφορήσει με το ίδιο όνομα ένα τέτοιο σχέδιο.

(βλ. σκέψεις 147-150)